

Rozhodnutí Krajského soudu v Praze ze dne 08.06.1960, sp. zn. 7 Co 149/60, ECLI:CZ:KSPH:1960:7.CO.149.1960.1

Číslo: 8/1961

Právní věta: Státní notářství je oprávněno odmítnout registraci smlouvy, která se příčí zákonu nebo obecnému zájmu.

Soud: Krajský soud v Praze

Datum rozhodnutí: 08.03.1960

Spisová značka: 7 Co 149/60

Číslo rozhodnutí: 8

Číslo sešitu: 1-2

Typ rozhodnutí: Rozhodnutí

Hesla: Registrace smlouvy, Řízení před státním notářstvím

Předpisy: 116/1951 Sb. § 1
§ 12 52/1954 Sb. § 5
§ 8

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Státní notářství v Berouně odmítlo registraci kupní smlouvy, poněvadž kupovaná část pozemku není ve smlouvě určena.

Krajský soud v Praze rozhodnutí státního notářství potvrdil.

Odůvodnění:

Soud řešil nejprve otázku, zda státní notářství má možnost odmítnout registraci smlouvy v případě, že zjistí, že smlouva odporuje zákonu nebo obecnému zájmu a je z tohoto důvodu neplatná, nebo zda povinností státního notářství je registrovat každou smlouvu bez ohledu na její neplatnost a dbát jen vyměření notářských poplatků.

Praxe státních notářství není v této věci jednotná. Některá státní notářství odmítají registraci neplatných smluv, tj. takových, které odporují zákonu nebo obecnému zájmu anebo nemají náležitosti předepsané zákonem (např. prodej zemědělského podniku bez živého inventáře, smlouvy, při kterých dochází k drobení zemědělské půdy, smlouvy, které se snaží obejít vl. nař. č. 15/1959 Sb., nebo jiné právní předpisy, anebo smlouvy, které jsou neplatné proto; že mají neurčitý obsah). Jiná státní notářství nevydávají usnesení o odmítnutí registrace, oznámí pouze případ okresnímu prokurátorovi a do jeho rozhodnutí neregistrují smlouvu, která je neplatná a spis nevyřizují.

Soud dospěl k závěru, že státní notářství je oprávněno odmítnout registraci neplatné smlouvy usnesením, což vyplývá zejména z povinností mu uložených v § § 1, 8, 12 zák. č. 116/1951 Sb. Státní notář je povinen střezit socialistickou zákonnost nejen v rozhodovací činnosti a činnosti listinné, pro které platí speciální předpisy (např. § 13 odst. 2 zák. č. 116/1951 Sb., § 76 o. s. ř.), ale i v činnosti poplatkové, pro kterou podle čl. IV bodu 15 instr. min. sprav. z 22. 6. 1957 č. 4000/57-L.1 platí rovněž ustanovení občanského soudního řádu a jeho zásady.

V daném případě státní notářství rozhodlo správně, když odmítlo registraci smlouvy, v níž nebylo uvedeno, která část pozemku se kupuje. Podle § 366 obč. zák. kupní smlouvou se prodávající zavazuje odevzdat kupujícímu předmět koupě a kupující se zavazuje jej odebrat a zaplatit zjednanou cenu. Je samozřejmé, že jde-li o koupi pozemku, musí být pozemek přesně označen. Podle § 213 obč. zák. je smlouva uzavřena, jakmile se strany dohodly o tom, co má být obsahem smlouvy. Obsah smlouvy musí být určitý. Není-li kupovaná část pozemku určena, není smlouva podle § 213 obč. zák. ani uzavřena a nemůže být proto registrována. Tento nedostatek nemůže nahradit ani rozhodnutí příslušného odboru rady ONV o udělení přivolení k právnímu úkonu.

Soud musel vyřešit i otázku, zda patří do jeho pravomoci rozhodnout o opravném prostředku proti rozhodnutí státního notářství o odepření registrace podle zák. č. 26/1957 Sb. o notářských poplatcích.

Pochybnosti jsou v tom směru, zda o opravném prostředku rozhoduje krajský soud nebo finanční odbor rady KNV. V souzené věci státní notářství zaslalo spis s opravným prostředkem k rozhodnutí finančnímu odboru rady KNV v Praze, který však neshledal důvodu, aby přímo rozhodoval sám a postoupil spis krajskému soudu k rozhodnutí o opravném prostředku.

Otázka pravomoci je řešena ve stanovisku vyjádřeném pod bodem 25, str. 102 Věstníku min. sprav. č. 6/1960, podle něhož KNV rozhoduje podle § 24 odst. 2 zák. č. 26/1957 Sb. jen o odvolání proti platebním výměrům, jež vydalo státní notářství.

O takový případ ovšem nejde při odmítnutí registrace, kde podkladem je posouzení platnosti smlouvy podle občanskoprávních předpisů.

Podle § 5 odst. 1 a 2 zák. č. 52/1954, rozhoduje krajský soud o řádných opravných prostředcích proti rozhodnutí státního notářství v jeho rozhodovací činnosti vymezené v § § 2-4 cit. zák. V době vydání tohoto zákona nebylo státní notářství ještě pověřeno poplatkovou činností (srov. zák. č. 26/1957 Sb.); z tohoto důvodu nemohla být v zák. č. 52/1954 Sb. řešena otázka opravných prostředků proti výměrům notářských poplatků. Teprve v § 24 odst. 2 zák. č. 26/1957 Sb. bylo stanoveno, že o odvolání proti výměrům notářských poplatků rozhodují finanční odbory rady KNV.

Za této situace má soud za to, že je nutno rozšířit platnost § 5 odst. 1 zák. č. 52/1954 Sb. i na rozhodování o odmítnutí registrace smluv. Tomu nasvědčuje i ustanovení čl. IV bod 15 instr. min. sprav. z 22. 6. 1957 č. 4000/58-L/1, podle něhož se užije i ve věcech upravených zákonem č. 26/1957 Sb., o notářských poplatcích ustanovení občanského soudního řádu, pokud v instrukci není uvedeno jinak. Podle ustanovení o. s. ř. a zák. č. 52/1954 Sb. je pak krajský soud funkčně příslušný rozhodovat o opravných prostředcích proti rozhodnutí státního notářství.

Tento názor potvrzuje i stanovisko uveřejněné ve Věstníku min. sprav. č. 6/1960 str. 101 bod 12, že proti rozhodnutí státního notářství o registraci může generální prokurátor nebo předseda Nejvyššího soudu podat stížnost pro porušení zákona za podmínek § 210 o. s. ř., neboť i pro toto řízení platí podpůrně občanský soudní řád.

Soud při hodnocení všech těchto hledisek dospěl proto k závěru, že rozhodování o opravných

prostředcích do usnesení státního notářství o odepření smlouvy patří do jeho pravomoci.

Nedostatky smlouvy státním notářstvím správně zhodnocené brání její platnosti a státní notářství proto nepochybovalo, když její registraci odmítlo. Proto bylo jeho usnesení potvrzeno (§ § 185 odst. 1, 196 o. s. ř.).